

SIADeco: EUSKARAREN HEDAPENAREN PLANGINTZARAKO OINARRIAK

egin
28-X-78

Euskaltzaindiaren bilera

Según un estudio presentado ayer por SIADeco en la reunión mensual de la Academia de la Lengua Vasca, reunida en la Diputación de Guipúzcoa, en San Sebastián, para el año 1985 habrá más de un millón de vascoparlantes en Euskadi.

Para responder a la demanda global de enseñanza de euskara que previsiblemente surgirá de aquí a 1985, será necesaria, además de mantener la infraestructura existente, una inversión de unos 17.000 millones de pesetas en nueva infraestructura, profesorado y locales sobre todo. Para responder a cualquier planificación que se pueda hacer sobre estas previsiones es del todo punto necesario según SIADeco que tal planificación corra a cuenta de un Ente Político Vasco capacitado para llevarla a cabo.

Donostia (Egin). Atzo arratsaldean ospatu zen hileroko azken ostirale guztietan bezala Euskaltzaindiaren bilera. Hogeita hamabosten bat euskaltzain bildu ziren Donostiako Diputazioko bilera aretoan.

Bizkaiko Aurrezki Kutxaren eta Durangoko Liburu Azokaren sari banaketan parte hartuko duten euskaltzainak izendatu ondoren, goizean euskaltzainak izendatu ondoren, goizean euskaltzain batzordeek izandako bileren berri eman zen. Fonema palatalen idazkerari buruzko batzordeak txosten bat aurkeztu zuen, idazkera proposamendu bat eginaz. A. Ibina-gabeitia sariaren batzordeak, hartutako erabakien berri eman zuen, ondoren lehen saria Jose Uria Irastorza "Bitotxe"ren "Sagardo biltzea" lanarentzat, eta bigarrena Iñaki Azkune "Ekin eta Jarrai"ren "Akustika" lanarentzat.

Elebitasunari buruzko dekretu gaierako batzordeak, egindako bi bileretan aurreratutakoaren berri eman zuen. EKNak egindako projektua oinarritzat harturik, Nafarroaren dekretu horren menpean sartzen saiatu dira, Nafarroak lehendik dituen abantailak galdu gabe.

Euskararen erabilkera

Beste zenbait puntutxoren ondoren, SIADECOKo Iñaki Larrañaga jaunak "Euskara erabiltzearen normalitzapenari begira geroko plangintza, batetarako oinarriak" lana aurkeztu zuen. SIADECOK hain zuzen, hiru liburutan banatu du bere garaian Euskaltzaindiak euskararen egoera eta etorkizunbideei buruz eskatutako lana. Lehendik argitaratuak ditu "Euskararen liburu zuria" eta "Euskararen estudio soziolinguistikoa". Oraingo hau hirugarrena eta azkena da. Euskararen hedapenaren plangintza bat egiteko nahita nahiez ezagutu beharrezkoak diren prebisio soziologikoak dira SIADECOKen liburu berri honen gaia.

Liburu honetan, gaurregungo egoera analizatu ondoren (1975ko datuak erabiltzen dira ikerketa honetan) euskararen erabilkerak datozen urteetan (1985 arte) izango duen eboluzioaren prebisioak egiten dira, bai guraso-haurren arteko transmisioari dagokionez, bai irakaskuntzaren aldetik (ikastoletan, zentro pribatuetan, zentro estataletan) eta bai alfabetatze euskalduntze mugimenduaren aldetik. Gainera komunikabideetan eta zerbitzu publikoetan euskara erabiltzeak duen edo ukan dezaken eraginaren ikerketa bat ere egiten da. Datu aipagarria da euskaraz dakitenen ehuneko hogeitun inguruk irakurtzen duela.

Euskara ikasteko bide hoik erabiliz, 1985rako milioi bat pasatxo pertsona izango dira euskaraz jakingo dutenak. Hori lortzeko, orain existitzen den infraestruktura mantenduz aparte sortuko diren beharrei erantzuteko, bai ikastoletan, zentro ofizialetan, bai euskalduntze mugimenduan seien bat maila irakasle gehiago beharko dira, ia beste hainbeste gela berri, eta dagoena mantenduz aparte aurrerapen horri eusteko 17.000 milioi gehiago beharko dira. Dirutza hauek ez dira izutzekoak, kontutan hartzen bada Hezkuntz Ministeritzaren aurtengo presupostua hirurehun mila milioi pezetatik gorakoa dela.

Aginte politikoa behar

Mugimendu hori mantentzeko nahita nahiezkoa da —dio SIADECOK— aginte politiko euskaldun bat izatea, SIADECOK eman dituen datu hauetan finkaturik euskararen erabilkeraren plangintza bat egiteko helburuak finkatu, medioak aukeratu, lehentasun mailak erabaki arlo bakoitzean programa zehatzak finkatu eta behar diren finantza bideak aurkituz behar diren erabaki guztiak hartzeko ahalmena izango duen euskal aginte politikoa.